

ארגון משפחות נרצחים ונרצחות ע"ר 580482750

5 אפריל, 2017

לכבוד

ח"כ עאידה תומא-סלימאן

יו"ר הועדת לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי

הנדון: עמדת ארגון משפחות נרצחים ונרצחות בנושא

רצח נשים במשפחה לקראת ישיבת חירום ב-6.4.17

ראשית, ברצוננו להביע זעזוע וצער עמוק ביותר נוכח גל רציחות של נשים ששוטף את כל הארץ ואת כל המגזרים. לחברי ארגון משפחות נרצחים ונרצחות נגיעה ישירה למקרי רצח של נשים בידי בני זוגן ולרצח ילדים בידי הוריהם.

ביקרנו לאחרונה משפחות של דור כרסנטי ושל אדל קלמן שנרצחו במגדל ובטבריה.

דור נרצחה יחד עם שני ילדיה, אדל לא הספיקה להביא ילדים לעולם, מי יודע, אולי גם היו נרצחים.

רצח מתועב של לינה אחמד איסמעאיל בכפר ראמה וסיהאם אזברקה בלוד מעורר זעם וכאב עצום.

המניע המשותף והאופייני לסוגי הרצח היא נקמה יוקדת בבנות זוג המתבטאת ברציחת הנשים עצמן או רצח הילדים המשותפים, או אף באופן עוד יותר מפלצתי רצח הנשים יחד עם ילדיהם. כל שנה מגיעים לאותה סטטיסטיקה עגומה של עשרות נשים שנרצחות בידי בני זוגן או בני משפחה אחרים, ולאותן אמירות: 'הכתובת הייתה על הקיר'. יחד עם זאת, התייחסות החברה ומערכת המשפט עדיין סלחנית יותר לרוצחי נשים המפעילים טרור אכזרי וממושך במשפחותיהם מאשר לרוצחים אחרים. עדיין נוטים לראות בהם אנשים "נורמטיביים", מגלים "הבנה" למניעי הרצח, ורואים בהם כמעט קורבנות בעצמם.

אנו מברכים אותך, ח"כ עאידה תומא-סלימאן, על ההתגייסות הבלתי נלאית למניעת אלימות נגד נשים, על כך שאת מחייבת נציגי משרדי הממשלה להשתתף בדיוני הועדה ולדווח על הצעדים הננקטים על ידיהם, על כך שאת חושפת באומץ את המחדלים ואת העיכובים הבלתי נסלחים ביישום התכניות שהוצעו על ידי הועדה הבין משרדית של המשרד לבטחון פנים.

הועדה לטיפול באלימות במשפחה הוקמה ב-2014 אחרי כמה מקרי רצח נשים שנידונו בועדה לקידום מעמד האישה. אנחנו הגשנו עמדה לועדה הזאת בכתב והגענו לדיוניה כדי לשמוע מה עושים המשרדים השונים ובאילו פעולות נוקטות הרשויות, ולהביע את עמדתנו בעל פה. היינו בטוחות שמצב חירום מחייב גיבוש מהיר של המסקנות ויישומן על ידי כל הגורמים הרלוונטיים.

הזדעזענו לשמוע בדיון בועדה שקיימת לפני חודש בלבד על כך שעדיין שום דבר לא זו ולא התקדם.

כפי שהדגשנו בעמדתנו, אחד הגורמים השכיחים לרצח נשים וילדיהן על ידי בני זוגן הוא קצר בהעברת מידע חיוני משירותי בריאות הנפש לשירותי הרווחה.

אין אנו טוענים כלל שרוב הרוצחים הם בעלי הפרעה נפשית, אבל חלקם בקרב רוצחי נשים משמעותי. במקרים האלה היה צריך להעשות אחד מהשניים: או אשפוז כפוי לצורך מתן טיפול תרופתי תחת פיקוח או העברת הערכת מסוכנות לרשויות הרווחה והענקת אמצעי הגנה ממשיים לאישה הנמצאת בסיכון קיצוני, וזאת לפני שמתרחש האסון.

ארגון משפחות נרצחים ונרצחות ע"ר 580482750

בזכות פעילות הארגון שלנו הוקמו מרכזי סיוע למשפחות נפגעי עבירות המתה ולבני המשפחה מוענק בימינו סיוע משפטי ונפשינציגת משרד המשפטים דיווחה על תכנית סני"ה בישיבת הועדה ב-20.3.17. . אולם, "תרופה" זו היא לאחר מעשה.

כמו כן היה דיווח של רפ"ק מאיה יוספוב, המשרד לביטחון פנים: "על פי חוק, המשטרה מיידעת את נפגעי העבירה אודות הזכויות שלהם ומחלקת דפי מידע עם רשימה של ארגוני סיוע רלוונטיים. המערכת הממוחשבת (מנ"ע) מעבירה את המידע בנוגע להליך הפלילי, בעוד בנפגעי עבירה נציג היחידה מחויב גם לעדכן את הנפגע באופן אישי במצב התיק".

אולם לעתים המציאות רחוקה מאד מהתמונה האידיאלית הנ"ל והמשטרה מפירה ברגל גסה סעיפים בחוק זכויות נפגעי עבירה ובתקנות שנתקנו לפני שנים רבות.

במקרה הרצח המפלצתי של אדל קלמן בטבריה ב-29.3.17, נמסרה הודעה רק לאביה של אדל המתגורר בטבריה. האב הגרוש והמנותק משאר בני משפחתה של אדל, המתגוררים באשדוד, לא העביר את המידע הזה הלאה. איך יכלו להטיל על האב הגרוש, שבודאי הוכה בהלם קשה ביותר, את המשימה של מסירת בשורה מרה לאמה של הנרצחת ולמשפחתה של אדל באשדוד שכוללת חוץ מהאם, אחות עם משפחתה, סבתא ודודה.

בו זמנית כל אמצעי התקשורת געשו עם הידיעות מזירת הרצח עם כל התיאורים הפלסטיים של מציאת ראשה הכרות של אדל. מזל כי בקרב בני המשפחה, שכבר היו כמעט בטוחים שמדובר באדל, נמצא מישהו בעל תושיה שבסופו של דבר אימת פרטיה של אדל ובני המשפחה לקחו את אמה של אדל לתחנת המשטרה בתקווה ששם ימסרו לה את הבשורה המרה על הרצח באופן רגיש ומקצועי.

אבל מה שאירע במציאות הוא שהקצין בתחנה בישר לאם במסדרון שבתה נרצחה, בלי להכניס אותה לחדר, בלי נוכחות גורמי הרווחה שהיו אמורים להגיש תמיכה בבשורה כה איומה, ומבלי שעדכן אותה בדבר זכויותיה כנפגעת עבירת המתה.

בתוך הבהלה ובחוסר הודאות המוחלטת החליטה משפחתה של אדל לשכור שירותי עורך דין פרטי בתשלום גבוה, וזאת היות ולא ידעה שבהמשך תקבל סיוע משפטי מהמדינה במסגרת תכנית סני"ה. הדוגמא הזאת מקפלת שני מחדלים של המשטרה.

- אי הפעלת אחד מצוותי הודעה מרה במשטרה שהחלו לפעול עבור משפחות נפגעי עבירות המתה ב-1.3.16 על פי החלטת הממשלה משנת 2009
- אי מסירת מידע על זכויות נפגעי עבירה ושירותי סיוע בתחנת המשטרה. הדבר מהווה הפרת חוק זכויות נפגעי עבירה. אילו המשפחה היתה מקבלת בשורה מרה באופן רגיש ומקבלת מידע על תכנית סני"ה היא לא היתה חווה טראומה עמוקה נוספת ולא היתה פונה לעורך דין פרטי.

בכבוד רב,

רותי אלדר, עו"ד
יועצת משפטית

לרה צינמן
יו"ר הארגון